

3. Dem Obstbaue, d. i. den verschiedenen Theilen der Baumschule und den Mutterstämmen müssen mindestens 50% der bearbeiteten Gartenfläche gewidmet sein. Die Baumschule muss fachgerecht eingerichtet und bearbeitet, so wie in regelmässig jährlich zu bepflanzende Schläge mit passender Rotation eingetheilt sein. An Mutterstämmen müssen mindestens 2 Hochstämme, 2 Halbhochstämme, 2 Pyramiden und 4 Forstobstbäume vorhanden sein, von welchen die Hoch- und Halbhochstämme in kleineren Gärten zur Vermeidung von zu viel Schatten auch auf Zwergunterlagen gezogen werden können.

4. Der Gemüsecultur sind mindestens 30% der bearbeiteten Gartenfläche zu widmen, auf welcher die für das Klima und für die einfache Hausmannsküche passenden Gemüsearten cultivirt werden müssen.

5. Der Blumencultur und überhaupt der Ziergärtnerei sind mindestens 5% der bearbeiteten Gartenfläche einzuräumen.

6. Für andere Culturzweige als Blumencultur, Forstcultur etc. muss mehr nach Massgabe ihrer Wichtigkeit und des vorhandenen Raumes die angemessene Gartenfläche bestimmt werden.

7. Die Gärten bis zu 4 Ar Flächeninhalt sind stets geradlinig einzutheilen.

8. Sämmtliche Hauptwege haben mindestens ein Meter breit und stets unkrautfrei, sowie abgerändert zu sein.

9. Der Schulgarten hat jederzeit eine rationelle und sorgfältige Bearbeitung aufzuweisen.

10. Die Eintheilung der über 8 Ar grossen Gärten ist derartig durchzuführen,

dass jedem Culturzweige mindestens soviel Fläche gewidmet wird, als in einem Garten von 8 Ar Fläche bestimmt ist. Wo die Baumschule räumlich vom Garten getrennt ist, müssen die einzelnen Theile analog diesen Bestimmungen bearbeitet sein. Die Cultur von hier nicht angeführten Garten- und landw. Culturpflanzen, sowie anderen für den Unterricht nützlichen Gewächsen, dann das Vorhandensein von passenden Gartenbaulichkeiten (Gartenhäusern, Mistbeeten, Bienenhäusern etc.) machen unter gleichen Verhältnissen den Garten muster-giltiger.

Behufs weiterer Erwägung und Schlussfassung in der in Rede stehenden Frage wird der k. k. Bezirksschulrath (der k. k. Stadtschulrath) beauftragt, zunächst zu erheben und zu berichten, welche der Schulgärten im dortigen Schulbezirke den vom Centralausschusse beantragten Bedingungen entsprechen.

Das Resultat der Erhebungen ist in einem Ausweise darzustellen.

Im Uebrigen wird der k. k. Bezirksschulrath sich berichtlich, allenfalls nach Einholung des Gutachtens der im Bezirke bestehenden Landwirthschaftsfilialen, zu äussern haben, ob und von welchen Punkten mit Rücksicht auf die besonderen localen Verhältnisse eines Schulortes Umgang genommen werden könnte.

K. k. Landesschulrath für Krain.
Laibach, am 10. August 1893.

Der k. k. Landespräsident:

Hein.

Književnost.

Trtna uš in trtoreja. Navod kako se je mo-goče vkljub trtni uši s trtorejo uspešno baviti. Po najnovejših skušnjah spisal Ivan Belč, učitelj na vinorejski šoli v Mariboru. Celje, 1893. Tiskal in založil Dragotin Hribar. Str. 116. Cena 40 kr., po pošti 45 kr. Škoda, ki jo provzročita trtna uš slovenskim vinorejcem, rodila je pričujočo knjigo. Namen njen je rešiti propadajoče vinarstvo. Pisatelj je bajé strokovnjak

v vinarstvu in je spisal knjigo po lastnih in po večletnih skušnjah umnih vinorejcev štajerskih in tujih. Bog daj, da bi se knjiga močno razširila po vinskih krajih in rodila mnogo sadu. Učitelji, kateri službujejo v vinorodnih krajih, naj ne zamude si knjige omisliti. Učiteljeva dolžnost sicer ni odraščeni ljudem svetovati in jih podučevati, toda spodobí se in lepo je, s tem si pridobi zaupanje in spoštovanje ljudstva.

Zgodovina fará ljubljanske škofije. X. Zgodovina dobrovske fare pri Ljubljani. Spisal Anton Lesjak. Založil Jernej Babnik. V Ljubljani, Tiskali J. Blaznik-ovi nasledniki. 1893. Str. 172. Cena 90 kr., nevez. 80 kr. — Nevešč čitatelj bi mislil po naslovu sodeč, da je v tej knjigi dobrovska fara res le zgodovinsko opisana. Temu ni tako. V njej je omenjeno in opisano vse, kar se tiče dobrovske fare. Kdor bere, dobi jasno sliko o dobrovski fari, spozna njeno ljudstvo, in se seznaní z vsemi stranmi njihovega življenja. Najobširnejše je opisana božja pot na Dobrovi.* Knjiga torej ni strogo znanstvena, najbrž zaradi tega ne, ker je namenjena širjim krogom. Pi-

sana je lepo in poljudno. Krasé jo štiri lepe slike narjene po fotografiji dr. Fr. Lampeta. Zunanja oblika in tiskarsko delo je jako vestno in lično.

Odobrene šolske knjige. Vis. naučno ministerstvo je potrdilo za rabo v srednjih šolah:

1. Kermavner V. „Latinska slovnica“, Ljubljana, 1893, Kleinmayr & Bamberg, 2. natisek;
2. Sket, dr. J. „Slovenisches Sprach- und Übungsbuch nebst Chrestomatie und slovenisch-deutschem und deutsch-slovenischem Wörter-verzeichnis“, Celovec, 1893, zaloga tiskarne družbe sv. Mohorja, 5. natisek.

Naši dopisi.

Z Goriškega. (Lineatura pisank. — Likarjeve pisanke. — Svoji k svojim!) Lineatura knjižic (za lepopisje in spisje) za slovenske šole ni imela doslej pravega reda. Po večem smo rabili Slovenci nemškega založnika Grubbauerja pisanke, katere so bile urejene za nemške šole z nemško in latinsko pisavo. Ta uredba in razvrstitev pisank gotovo ni bila dovolj primerna in ugodna našim slovenskim šolam. Zato pa ni bilo na naših šolah nikake jedinstva in razvrstitve; vsaka šola je rabila drugačuo lineaturo in še ta jo je menjavala, kakor je razprodajalec pisank slučajno preskrbel ožjo ali širšo lineaturo. Razprodajalci niso vedeli kakih lineatur preskrbeti, otroci ne kakih kupiti in učitelji smo imeli večer križ z zabičevanjem otrokom, katerih številki pisank naj si kupijo in to za vsak nov zvezek posebej. Da bi se prišlo do jedinstva, da bi se rabile pisanke z ozirom na lineaturo primerne stopinji učencev, t. j. da bi se ne rabilo ali preširoko, ali preozko načrtanih pisank, sploh da bi se uvedel pravi red, moral je

celó pred leti nekateri c. kr. okrajni šolski svet z okrožnico vmes poseči. To je kolikor toliko pomagalo, a zmešnjava je ostala gledé številki ista, kajti za št. 7 je sledila 6, tej $7\frac{1}{2}$, $8\frac{1}{2}$, 9, na to pa 2, 3, 4, 11; za spisje pa smo rabili št. 16, 17, 13, kar pa ni odgovarjalo prvomenovanim št. lepopisnic. Vprašamo ali je bil to kak red? Kako je mogoče otrokom zapomniti si tak nered?

Ker je tak nered bil samó v zmešnjavo otrokom in sitnost učiteljstvu; ker je pa pisanje važen predmet ljudske šole, kateremu omenjeni nered gotovo ni bil v prosep, zato smo želeli za slovenske šole praktičneje lineature. Kaj je lepšega in primernejšega, kakor da učenec začne pisati na pisanke št. 1, kateri naj sledé št. 2, 3, 4, 5, itd. Istočasno naj se rabi spisovnice, ki imajo isto številko z jednako lineaturo?! Takih pisank in spisovnic nam je preskrbel upokojeni učitelj g. Gaspar Likar, sedaj trgovec s šolskimi in pisarskimi potrebščinami v Gorici.

(Konec prih.)

Društveni vestnik.

Iz Ljubljane. Občni zbor vdovskega društva. (Konec.) Pozneje 1876. l. so se društvena pravila s tem prenaradila, da tudi neoženjeni plačajo pristopnine toliko goldinarjev, kolikor let so stari.

Končno so se leta 1882. pravila prenaradila tako, da vdove dobivajo namesto prvotnih 60 gl. po 100 gl. in sirote namesto 15 po 25 gl.

Društveni Trošt iz Iga želi zvedeti, kako se misli ukreniti zastran obligacij, ki se bodo prej ali slej spremenile v kronino veljavo, pri katerih bode društvo nekoliko zgube imelo. Obligacije, ki zapadejo meseca sušca in kimovca so se že spremenile v kronino veljavo, kar ve on iz lastne skušnje, torej misli, da

bi kazalo obligacije, ki sedaj visoko stoje prodati, potem pa denar v hranilnice in posojilnice, ki plačujejo po $4\frac{1}{2}$ gl. obresti, plodonosno naložiti. O tem se vname živahna debata in se sklene nenavzočega predsednika dr. Antona Jarca pri svojem povratu v Ljubljano prositi, da skliče odborovo sejo, pri kateri se ima o tej stvari dalje razgovarjati in sklepati.*)

Zastran Krenerja pritrđi zbor ravnanju tajnikovemu, zastran drugih dolžnikov pa se naroča tajnistvu, da naj se strogo drže pravil in naj se iz ime-

*) Stvar je že rešena v odborovi seji dne 4. vinotoka glej „Uč. Tov.“ 16. vinotoka stran 243.